

Szerkesztőség:

II-ik kerület 460. házszám
 hová a lap szellemi részét
 illető közlemények küldendők.

Kéziratok vissza nem
 adatnak.

ABONY

Kiadóhivatal:

SZERDAHELYI JÁNOS
 könyvnyomdája, hová az
 előfizetési pénzek, a hirde-
 tések és ezeknek díjai, va-
 lamint a felszólítások ki-
 dendők.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. — MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben házhoz hordva és vidékre küldve egész
 évre 8 korona, fél évre 4 korona, negyed évre
 2 korona. Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:
 TEMESKÖZY GERZSON.

Főmunkatársak:
 VEVERÁN ISTVÁN. VÉLI MIKSA.
 Kiadótulajdonos: SZERDAHELYI JÁNOS.

Hirdetmények,

nyiltterek, valamint hirdetési díjak, közvetlen a kiadó-
 hivatalhoz küldendők. Nyílttér sora 1 korona.

A beteg társadalom.

Megdöbbenve tapasztaljuk, hogy a bű-
 nök legkülönbözőbb nemei mindjobban
 burjánoznak. Maga a levegő fertőzött, tele
 van a gaztettek, szédelgések, bűnök baci-
 lusaival. Kóros a mai társadalom, erkölce
 romlott. A bűnök példái nem hogy vissza-
 riasztanak ez embereket, ellenkezőleg bu-
 dítják őket.

Ijesztően növekszik a rablógyilkosok,
 sikkasztók, tolvajok, betörők, csalók tábor.
 Szaporodik a gazemberek sora, például a
 legujabbak közül: Kecskeméthy, Gerber,
 Dr. Tomka s ki tudná őket mind elősorolni?
 Nincs hét, hogy országra szóló szenzációs
 bűntény ne történnék.

Isten a saját képére teremtette az em-
 bert. S ime, hány ember porba dobja ma-
 gát. Örület, vakszenvedély lázas állapotában
 nem retten vissza a légrémitőbb, a legbor-
 zasztóbb büntől sem. Nem fél a törvény
 sujtó kezétől: A pénz utáni mohó, kapzsi
 vágy érzéktelenné teszi minden jobb, ne-
 mesebb felfogás iránt. A mai ember a pénz
 betege. A pénzvágy legyőzi szívet, lelkiismer-
 tetét, a józan ész diktálta emberi köteles-
 ségeket. Pénz! Ezzel fekszik le, ezzel ébred,
 ezzel boldog, nélküle beteg.

Gyenge az ember. Nem tud az átkozott
 esábitásnak ellentállni, nem képes meg-
 küzdeni vele, önmagának parancsolni. Ha
 a lelkiismerete daczolni is akar a bűnnel,
 ha a törvény büntetésének teljes előérzeté-
 ben is van az ember, mégis a kapzsiság a
 beszámíthatlanság bizonyos foka felülkere-
 kedik a becsületérzésen s magával rántja
 az embert az örvénybe — melyből ki nem
 lehet többé jutni. Bár a törvény sujtja a
 bűnöst, a magukról megfélemlítő emberek
 mégis haladnak föltartóztathatlanul a becs-
 telenység útján, nem félve sem törvénytől,
 sem Istentől.

Igen gyenge az ember. A pénz, az át-
 kozott pénz uralkodik a társadalmon, do-
 bál ide-oda, kénye kedve szerint hány-
 vet bennünket; fölemel, lesújt; rabjául ejt,
 azután elbocsájt, megmutatja a mennyor-
 szágot és a pokolba ránt.

Mikor változnak a mai viszonyok?

Majd ha a társadalomban mások lesz-
 nek a felfogások, majd ha erősebb lesz az
 erkölcsi érzés, s a pénz hatalma nem lesz
 oly korlátlan, mint ma.

Fel kell ébrednie mély álmából a tár-
 sadalomnak és be kell látnia, hogy maga is
 bűnös. Kell hogy felviradjon az idealizmus
 kora, mert csak az ideálisan gondolkozó

ember lehet abszolút erkölcsös, csak ideális
 társadalom lehet boldog.

Nemesíteni kell a népet, ki kell ra-
 gadni az elméket a materializmus poszvá-
 nyából, meg kell tisztítani a szíveket a re-
 alizmus sarától és vissza kell vezetni a lel-
 keket az eszménytemplomának oltáraihoz.

Csak oly nemzet lehet nagy, hatalmas
 utolérhetetlen, melyben kevés a bűn. Csak
 oly társadalom lehet erős, melynek erkölcsi
 alapja szilárd és megingathatlan.

Közgyűlés.

E hó 16 án a város képviselő testülete,
 nagy érdeklődés mellett közgyűlést tartott.

Elnök a jegyzőkönyv hitelesítésére Lukács
 Gyula és Meleg István gyűlési tagokat kérte föl.
 Máthé József főjegyző a múlt ülés jegyző-
 könyveiről referált, melyek tudomásul vétettek.

Az első tárgy a tisztviselők és alkalmazottak
 alkalmazásáról szóló szabályrendelet módosítása
 volt, mely a vármegye ügyészenek észrevetelei
 szerint módosítottak is.

Máthé főjegyző bemutatta a vármegye ha-
 tározatát, mely szerint a főjegyző fizetésének
 2000 koronára való fölemelését jóvá hagyja;
 tudomásul vétették és a főjegyző részére a múlt év
 július 1-től folyósítottatott.

Ft. Lévay Mihály esperes-plebános kérte
 a közgyűlést, hogy tekintettel gyöngékedésére
 soron kívül tehesse egy indítványt, a párbér ügy
 megoldása tárgyában.

A váci püspök, mint illetékes egyházi főha-
 tóság, tapasztalván, hogy a r. k. hitközséggel a

TÁROZA.

Nem véletlen . . .

Nem véletlen jöttem én el,
 Semmi csillag nem vezértelt,
 Hanem az a kebelemben
 Ébredező titkos érzet.
 Az sugalta bizalmasan,
 Hogy eljőjtek e szép tájra,
 A hol az én borus szívem
 Boldogságát feltalálja.

Rongált hajó vagyok én most
 Az életnek tengerében.
 Világító tornyom vagy Te
 . . . Édes áránd . . . szép reményem.
 Te intettél, hívogattál,
 Csalogattál e szép tájra,
 Hol e tévedt, rongált hajó
 Kikötőjét — feltalálja!

Abony január 17.

Lázár Vilmos.

Előkelő társaság.*)

— Harmincz éves történet —

Berlin egyik főnevezetességét képezi az ál-
 latkert. De nem azért, mintha ott talán külön
 vadállatokat lehetne látni, miut akár a budapesti
 állatkertben is, hanem egyszerűen azért, mert a
 berlini büszkült vagy odavándorolt csavargók,

(*) Rendőri lapokból.

naplopók, gazemberek állandó éji szállását képezi
 — nyáron. E nevezetessége azonban a múlt nyá-
 ron még fokozódott azáltal, hogy a külügyminisz-
 terünk Andrássy Gyula gr. ellen ott követték el
 az ismeretes sörösüveg merényletet.

Bármily kellemetlen volt is ez incidens ma-
 gába véve, én részemről bizonyos tekintetben ör-
 vendek neki. (Honny soít, qui mal y pense!) Ez
 alkalommal ismerkedtem meg ugyanis Berlin e-
 gyik rendőrfőnökével, kinek segítségével aztán
 megismerkedtem a német főváros árnyoldalaival.
 Számos élményeim közül elmondok egyet, mely
 megismertetett a „finom gazemberek“ egy ne-
 mével.

Egy borus nyári délután szokott ezukrász-
 dámba ülök a hársak alatt, midőn belép hozzám
 rendőr barátom és megkérdezte, hogy akarok-e
 tanuja lenni egy pikáns esetnek. A „pikáns“
 gyöngém lévén, természetesen, hogy kapva kaptam
 az alkalmon. Esti 11 órára találkat adtunk egy-
 masnak.

A kütüzött órában megjelent barátom. Bér-
 kocsit keresünk, a rendőrfőnök egy utca nevet
 és házszámot mond a kocsisnak és a jövő perc-
 ben már végig robogtunk a döcögős kövezeten.
 Mintegy 20 percznyi kocsiszás után megállunk egy
 szomorúan pislogó gázlámpa által világított felig
 nyitott kapu előtt találjuk magunkat. Köröttünk
 mély esend uralkodott, csak mintha valahol mesz-
 sze zene ütemeket hallottam volna. Barátom nem
 szólt, hogy mi az a pikáns eset és így midőn ily
 elhagyatott utcába láttam magam, önkénynt kö-
 rültekinttem, hogy nem látok-e egy pár rendőrt.
 Kisérőm mosolyogva vette észre gondolatom me-

netét, de kért, hogy várjak néhány perczig,
 midőn visszajő és azzal maga ment be a ház-
 ba. Midőn kijött, csak annyit mondott, hogy:
 „Radjén vagyunk, mehetünk.“ Karon fogott es
 gyalog tovább haladtunk. Befordultunk egy mellék
 utcába és csakhamar tisztábban véleu hallani a
 zene hangjait.

Nemsokára fényesen kivilágított ház elé ér-
 tünk. Hosszu köntösbe öltözött portás fogadott
 bennünket. Felmentünk a szőnyegekkel terített
 lépcsőkön, a folyosót exotikus növények díszítették
 és a termekből élénk zsvaj hangzott. Azt gon-
 doltam, hogy valami udvari bál előtermében
 vagyok. De a java még aztán jött.

Beléptünk a nagy terembe. Egy óriás csillár
 tündéres fényt árasztott szét és a sarkokban el-
 helyezett virágok bódító illatot lehettek. A lehető
 leggazdagabb ruhákba öltözött nők táncoltak
 elegáns uri emberekkel nem épen jónak mondható
 zene mellett. Nem voltam képes felfogni, mit
 keres itt a rendőrfőnök, ki vizsga tekintettel
 járatta körül szeméit a teremben. Ugy látszott,
 hogy nem találta azt, kit keresett, mert azt mon-
 dá: „Itt nincs, nézzünk tovább!“

Egy kis szobán keresztül haladtunk, hol fia-
 tal és öreg urak kártyáztak és beléptünk egy
 mellék terembe. Itt különös kép tárult elénk. Négy
 öt asztalnál ugyan annyi férfiakból és nőkből álló
 vegyes társaság ült és pezsgőzött. Csak egyetlen
 egy nő ült magányosan, könnyen odavetve felig
 fekvő helyzetben a vörös bársony kereveten. Cso-
 dalom, hogy épen ennek a nőnek nincs udvarlója,
 pedig százszor szebb, mint a többi hölgyek bár-
 melyike. Ugy nézett ott ki a puha kereveten kéjes,

párbermegváltási egyezkedés nem juthatott dülőre, meghagyta a r. k. hitközség lelképásztornak, hogy e tárgyban keresse meg egyezkedés végett a község képviselőit, mint amely a „canonica visitatio” alapján s az ide vonatkozó kuriai döntvények és miniszteri rendeletek értelmében erre kizárólag jogosult. Az eddigi formáját ez egyezkedésnek a püspök úr megengedte jóindulathból, gondolván, hogy a r. k. hitközség méltányos álláspontra helyezkedik. Most azonban, országos törvényeinknek és a r. k. egyház jogi eljárásának megfelelőleg, a „communitas,” a község képviselőivel rendeli el felvenni az egyezkedés fonatát. E felsőbb helyről jött parancs értelmében tette meg tehát előterjesztését a hitközség lelképásztora.

Komáromy József örömmel fogadja az indítványt, de kívánja, hogy a képviselőtestület, illetőleg annak katólikus tagjai, a főszolgabíró útján törvényhatósági meghatalmazást nyerjenek a kérdés tárgyalására, hogy így a megoldás sikere biztosítva legyen. Levay Mihály esperes-plebános ehhez szintén hozzájárult.

Papp jegyző a birtokhatárjelzés tárgyában felolvasta a vármegyei szabályrendelet vonatkozó rendelkezéseit, mely szerint tekintettel a kataszteri betét szerkesztés munkálatainak közeli megkezdésére, hozzon a közgyűlés határozatot, hogy a birtokhatárak a tulajdonosok által megjelöltesse, a megjelölés egyöntetűsége tekintetében pedig adjon utasítást.

A közgyűlés ezt ki is mondta, a jelzés módozatára pedig azt határozta, hogy minden birtoknak csak egyik megyéje jelölendő meg és pedig az a része, a mely a várostól kifelé, tehát a határ felé esik, vagyis a várostól számítva a tulsó megye, vagy a birtok sarkai.

Antos Béla kérvényt intézett a képviselőtestülethez, hogy tekintettel arra, miszerint a transversális műút kiépítése még ez évben megkezdetik, engedje meg a város, hogy a mostani paládiesi ut az érdekelték által és azok költségén, a rékasi uttal szemben áthelyeztessék. Ehez a közgyűlés elvileg hozzájárult, természetesen a törvényes eljárás folyamathoz tétele mellett.

Rapp János elnyomorodott városi illetősége, ki már 20 év óta lakik Szolnokon, elutasított.

Poberaj István az iránt kérelmezett, hogy az esetre, ha a magyar honosságot megszerzi, abonyi illetőségének ismertessék el.

A közgyűlés többsége a kérelemnek helyt adott.

Czegléd város polgármestere átíratot intézett az előjárósághoz, hogy az ősi határdombok, — mint határjelzők — helyett faoszlopokkal akarnák a határt jelezni, a költség felét a város fogadja el.

Mielőtt a közgyűlés érdemleges határozatot

hozna, utasította az előjáróságot, hogy tegyen kérdést a megkereső polgármesterhez az iránt, hogy mibe kerülnek a jelző oszlopok s azok leállítására.

Előterjesztettek a Richter féle ház bérlőinek bérelti szerződéseik jóváhagyás végett. Ezek névszerént: Gara János fizet évenként 680 kor., Lendvai Pál 240 kor., Molnár András 240 kor., Batta István 360 kor., Gelez Mátyás 160 kor., Schvarecz Ferencz 200 kor., Gottlieb Márton 400 kor., Havas Gyula 800 kor., Löffler Miksa 1000 kor., Poberaj István 100 korona hasznobért, melyek kitesznek együtt 4180 koronát.

A szerződések tévesen 4 évre kötöttek, azok pótlólag 3 évre helyesbitendők. Az aláírottak jóváhagyattak. Poberaj nem írta alá szerződését, nyilván azért, mert még nem magyar honos és nem abonyi illetőségű.

Löffler Miksa szintén nem írta alá a szerződést, mert a tanács ama határozatát, hogy volt lakása vissza adása mellett 200 kor. bérszeg elengedtetik, s az üzlethelyiség bérletébe 1000 korona bér összeg megköveteltetik; a közgyűléshez megfellebbezte, a közgyűlés azonban a tanács határozatát helybe hagyta.

Érdekes vita indult még a kertész állásának betöltésénél. 12 pályázó adta be kérvényét az állásra, oklevele azonban egynek sem volt, többnyire kertészbirtokok és vinczellér iskolát végzett egyének pályáztak.

A közgyűlés nagy többsége nem akarta a kérvények felolvasását meghallgatni, „maradjon a régi” — hangozott föl erősen.

Egy-két képviselő azonban ezt határozottan ellenezte, valamint azt is, hogy az állás be ne töltsék.

Komáromy József azt indítványozta — nagyon helyesen, — hogy új pályázat hirdettessék s abban csak oklevéllel bíró kertészek hívassanak föl pályázatra.

Ez az indítvány azonban a nagy zene-bonában elkallódott. A mostani kertész egy kérvényt adott be, melyben be akarta igazolni, hogy nem áll az ellene felhozott ama vád, mintha fa nem volna, mert az új két hold földbe 6700 nemesített fát rakott be, — bocsánatot akart kérni az előbbeni, a tanács elbocsátó határozata ellen beadott föllebbezési kérvényében használt erős kitételekért és végül alkalmat kért a közgyűléstől, hogy ezt a bocsánatot a bírótól nyiltan, a közgyűlés előtt is kérhesse.

Egy pár közgyűlési tag azonban ellenezte a kérvény felolvasását, pedig hát kérni szabad, bocsánatot kérni pedig nemesak szabad, de illik is, s azt illik is meghallgatni.

A közgyűlés aztán három pályázót választott ki, kiknek ajánló leveleik s jobb bizonyítványaik

magát. Itt elváltak. Délben vissza jő az elegáns ur és ebédelni viszi egyik előkelő vendéglőben. Kitérő ebédet rendel és nem engedi, hogy a fiatal ember fizessen és maga fizet ki mindent. Ez még jobban megnyerte az ifju kereskedő bizalmát. Estére ismét eljött érte és azt mondá, hogy oly helyre viszi, hol szép nők társaságába lesz. El is vitte a már leirt helyiségbe. Leülnek, pezsgőt rendelnek. Nemsokára jő a másik ur a szép Arabellával (kit tulajdonképp Brieser Fanninak hívnak) és oda ülnek a két fiatal ember mellé. Később még két uri ember csatlakozott hozzájuk. Palack, palack után ürült, a bor fiatal emberünk fejébe száll, főképp midőn a szép Arabella gyöngéden megöleli. Midőn már a társaság titkos véleménye szerint eleget ivott, Arabella fülébe sug valamit. A fiatal ember szeméi szikráznak, felkel és az ajtó felé tántorog. Arabella utána megy és nem okára a fiatal ember lakására robognak.

Midőn idegenünk másnap felébredt, esodálkozott, hogy egyedül van szobájában, de még jobban elhült a vére, midőn észrevette, hogy tárczája a 8000 márkával hiányzik. A vendéglős tanácsára a rendőrségre fut és ott elmondja kalandját. A rendőrfőnök — barátom — a leírás után mindjárt Arabellára és társaira gyanakszik. A kihallgatásból kitérő, hogy gyanuja nem volt alaptalan. Az erszény is megkerült, de a pénzből már hiányzott 1500 marka; azonban az összeg kikerült a szép szyrén ékszereiből.

„Nem az első eset, mondá barátom, valószínűleg nem is az utolsó. Ha kikerül fogságából újra kezd. Ha megvénül, kerítőnő lesz belőle. — ha csak a fenyítő bíróság másképp nem intézkedik sorsa felől.”

voltak: Kecskeméti Bondár Istvánt, a kecskeméti szőlőtelep végzett munkását, Menkó Mihályt, a gödöllői állami kertészet egyik alkalmazottját, kit Tóth János méhészeti tanár ajánlott és Török Győző, gazdasági iskolát végzett volt tanítót. A szavazás e három egyénre elrendeltetett, beadott 31 szavazat; ebből Bondár István kapott 22, Menkó Mihály 9-et, néhány városatyá nem szavazott, így hát kecskeméti Bondár István megválasztott. (Ugy tudjuk azonban, hogy nem oklevél nélküli városi falkola kertésznek nem alkalmazható. Ezt csak úgy jegyezzük meg minden czélzás nélkül.)

Következett a polgári iskola helyére vonatkozó iskolaszéki javaslat, mely szerint az iskolaszék, a tanfelügyelő és a miniszteri műszaki tanácsos véleményével megegyezően a takarékpénztár kertjének egy részét ajánlja a polgári iskola végleges helyéül.

Máthé főjegyző melegen ajánlotta a közgyűlés figyelmébe az egyetértő gyors eljárást, hogy polgári iskolánk jövője biztosítva legyen.

Komáromy József hasonló értelemben szólalt föl s indítványozta, hogy 30 nap múlva közgyűlés tartassék a telek vásárlás tárgyában.

Annál nagyobb megütközést keltett Palásti Pál bíró felszólalása, mely szerint arra inti a közgyűlést, hogy bele ne menjen a telekvételbe addig, míg az épület tervezetével megbízott műszaki tanácsos a költségvetést nem közli, mert elég a városnak a 40000 forint adósság, többet ne csináljunk, már pedig ez ki nem kerülhet. Minthogy a műszaki tanácsos eleve kijelentette, hogy az épület bele kerül vagy 80000 (?) forintba.

Makay János drágálja a takarékpénztár kertjét, meg aztán annak a lipos része nem is használható semmire. Szerinte legcélszerűbb lenne a Szapáry féle park s legolcsóbb is.

Komáromy kijelenti, hogy ő is a mellett volt, hogy minél olcsóbb beltélek vétessék s azon van mindenki, aki a város érdekét tartja szem előtt; ő is ellenezte eleintén a takarékpénztár kertjét, mert drágálotta, de mióta a tanfelügyelő és a műszaki tanácsos e mellett döntöttek, tovább ellenezni ezt a polgári iskola veszélyeztetése nélkül nem lehet, különben is azon lévő két épületen sokat megtakarítunk s így nem is olyan drága. Egyébként egy 30 nap múlva tartandó közgyűlésen lehet beszélni pro és contra, de halogatni a dolgot más — nem ide tartozó — kérdések vitatásával nem helyes.

Ugyan olyan értelemben szólaltak föl Antos Béla és Pintér Gyula gyűlési tagok is.

Végül a gyűlés a vétel tárgyában tartandó közgyűlés határ idejét február 17-ére tűzte ki.

Az utolsó tárgy volt Szabó Mátyás nyug. vasuti vonat vezető kérvénye, mely szerint a fogyasztási adóhivatal ellenőri állására pályázik azon az alapon, hogy ráér azt olcsóbban elvinni. A kérvény felolvasása közben sűrűn hangozott föl a kérdés, hogy hol van a pályázati hirdetmény? Van e üresedés? A kérvény felolvasása után Komáromy József állott föl s esodálatának adott kifejezést a fölött, hogy ide ilyen kérvényt találnak föl; élesen kifogásolta, hogy a bíró azt saját hatásköréből vissza nem utasította, „hova vezetne az — ugymond — ha ily kérvények figyelembe jöhetnének, hisz holnap, már a bíróságra akadna olcsóbb vállalkozó s ily móddal felforgatható lenne az egész törvényes alapon álló adminisztrációs állapot, alkotmányos és törvényes elrendezkedés. —” Értelmetlennek nyívanítja az egész eljárást.

Kubicsék János hosszabban fejtegeti az ily dolgok következményeit, a hátrányt, mely ily módon közmegelegedésre szolgáló alkalmazottak piszkálását, az ellenük való áskálódást czélezza.

Máthé főjegyző paragrafusokra való lívatkozással javasolja a kérvény elutasítását.

Temesközy Gerzson egyszerű napirendre térést indítványoz a kérvény fölött, nehogy az elutasítás indokolásával úgy tűnjék föl a dolog, mintha a közgyűlés a kérvényt figyelmére méltatta volna.

Ezt a közgyűlés elfogadta.

Ezzel a közgyűlés véget ért.

A közgyűlések vezetéséhez van egy pár megjegyzésünk.

Helytelen dolog, hogy a gyűlések nem kezdetnek meg pontosan a kitűzött időben, ez hátrányos a pontosan megjelenő tagokra, mert idejüket pazarolják a pontatlanok miatt; sokan viszont azért nem jelennek meg pontosan, mert nem akarnak a késedelmes megkezdésre várakozni, a mibe igazuk is van. Az idő pénz, még a városatyáknak is, különösen olyan viszonyok között,

midőn a tárgyalás vezetésének lassúsága miatt a nélkül is sok idő pocskolós történi. Tessék csak pontosan, a kitűzött időben nyitni meg a gyűlést, bizonyára pontosan jelennek meg a tagok is.

Másik megjegyzésünk a határozatok hiányos kimondására vonatkozik. A jegyzőkönyveket négy egyén hitelesíti, ha a határozat nincs precíz formulázva és kimondva, mind a négy hitelesítő másként értelmezheti a határozatot, amiből controverziák, vagy legalább is nem a közgyűlés akaratát kifejező kitételek származhatnak.

A harmadik pedig az, hogy helytelenek tartjuk a fontosabb tárgyaknak hátra hagyását, melyek már csak akkor kerülhetnek szőnyegre, midőn már a gyűlési tagok nagy része eltávozott a gyűléstől, az ott maradottaknak meg csappan az érdeklődésük s türelmetlenül óhajtanak minden dolgon úgy ahogy keresztül esni. Ajánljuk ezeket az illetők szíves figyelmébe.

Gondolkozzunk!

Egy néhány évtized óta áll fenn egy alap, s ez minden évben, gyarapított, hogy az egy iskola felállítására fordítottassék. Elérkezett azon idő, hogy ezen alap a kitűzött célt szolgálja. Tudjuk, hogy az iskola már fenn áll s már minden lépést megtettek arra nézve, hogy polgári iskolánk állami jellegű legyen.

Igen szép, s áldhatjuk azon pártfogóinkat, kik fáradságot nem kímélve ezt kieszközölték!

De gondolkozzunk egy kissé! Álljunk meg egy kis időre!

• Aggályt találhatunk lelkünkben több oknál fogva a polg. iskolának jövője miatt. E lap pár számában „Eszély és okosság” cím alatt szép cikk jelent meg, mely mintegy utasítja a két hitfelekezetet, hogy az izr. hitközség határozatát követve — szüntesse be az V—VI. osztályokat! Ezt ők megtehették, de e két hitfelekezet nem. Nem pedig a következők miatt:

Az izraeliták között sokkal több a tehetősebb, mint akár a róm. kath. akár az ev. ref. vallásuk között s ha talán kevesebb birtokkal, vagy bevétellel rendelkezik is, mégis jobban fenn tudja magát s családját tartani, mint eme vallásúak. Az a kis kereskedő, vagy bármily más foglalkozású izraelita családjára vagyis gyermekére sokat ad, ha már vagyont nem adhat, oly ismeret kört biztosít gyermekének, hogy azzal vagyon nélkül is bizony megélhet, más szóval taníttatja. Nem sajnálva a költséget, a mely kivántatik a tudomány megszerzéséhez, s kevés az az izraelita gyermek, a ki, ha helyben felsőbb iskola áll fenn, hogy annak egy-két, sőt minden osztályát ne látogatta volna. Ők áldoznak gyermekeik jövőjéért, tanítják, felvilágosítják már mint gyermeket az élet, a tudomány különböző nemeire.

De nézzük meg a róm. kath. s ev. ref. vallású emberek gondolkozását. Ezeknél — nálunk — a gyermeket nem a tanulás, tučas utáni vágy, hanem a kényszer küldi őket az iskola falai közé. Alig várja úgy a gyermek, mint a szülő, hogy az iskola V—VI. osztályát elvégezze, vagy a 12. éve elkövetkezzék. Megkönnyebbülve lélezkedik föl az iskola elhagyása után, s ha még Dárius kínesei volnának is, csak a gazdaság, a szabad élet után vágyik. A szegény zsellér, vagy kisbirtokos a mai nehéz élet, a sok kiadás miatt nem igen teheti, — még ha szándékában lenne is, — hogy fiát tovább taníttassa — mert ezek miatt képtelen. Az iparosoknak a helyzete is így állván, ők is a kisbirtokosokkal tartanak. Az oly kisbirtokos, vagy iparos gyermeke, kik ez iskolai évben a polgári iskolába járnak, azoknak legnagyobb része szegénységi bizonyítvány mellett s jó szívű emberek adományából járnak, kik részükre a szükséges tanszereket beszerezték.

Az elsőoltagból tisztelet a kivételnek!

Már most, ha az elemi iskola V—VI. osztályát úgy a róm. kath. valamint az ev. ref. egyházaknál beszüntetnék, kérdem: Azok közül a jö-

vőben, hány fog a polgári iskolába járni, az elsőoltag alapján? Vagy ha utánna nézünk az idei IV. V. VI. osztályokba, találunk-e annyi növendéket, akik megtöltenék a polgári iskola jövőévi I. osztályát. Az eredmény nem nagy lenne. Az idén 53 növendék jár a polgári iskolába, de azok közül van egy-néhány kik már (vagy óta elhagyták az elemi iskolát. Az izr. iskola se fogja azon számot megadni, a mely kell, hogy a polgári iskola fennállhasson. Abonyban vidéke nincs. A czeplédi s szolnoki ember nem fogja hozzánk küldeni gyermekét a polgári iskolába. Szolnokon van, vagy lesz, Czeplédnek pedig nem kell. Az intelligens s jobb módú embernek más terve van fiával szemben, nem iratja, vagy nem taníttatja polg. iskolában. Népünk földműveléssel foglalkozik s így nem a felsőbb iskolával, hanem a megélhetéssel, s mielőbbi önállóságra való jutással törődik. A létszám, mely a polgári iskolát hogy fenntartsa, nem hogy szaporodnék, hanem fogy, mert az idén, mint újdonságot felkapták, de hogy jövőre mi lesz, nem tudjuk, azért gondolkozzunk!

A több oldalról ezügyben vett érdeklődést tolmácsolva, ajánlatos lenne, hogy a község tartsa meg meg a polgári iskolát, hogy lássa, hány növendékekkel nyílna meg az, s hogy érdemes-e azt úgy a fiúk mint lányok részére fenntartani, vagyse, nehogy sok polgári iskola sorsára jusson, ami bizony kétséges, nem fog e bekövetkezni. . .

Gondolkozzunk! Áts.

(Az itt elmondottakkal nem mindenben értünk egyet, a mit majd lesz alkalmunk kifejteni. Szerk.)

MI ÚJSÁG?

— **Farsang.** A „népkör” egyesület ma délután fél 6 órakor, saját disztermében felolvasó estélyt rendez, melynek programja: 1. „Isten áld meg s védj hazánkat” Hazafias dal. Előadja az iparos dalárda. Kovács Béla vezetésével. 2. Az abonyi ev. ref. egyház történetéből. Irla és felolvassa: Nt. Szánthó Elek ev. ref. lelkész. 3. „Háromszinü a nemzeti lobogó.” Hazafias dal. Előadja az iparos dalárda. 4. „Munkács rabja.” Irla: Jókai Mór. Szavalja Dudás József polgári iskolai igazgató-tanár. 5. Népdaok. Előadja az iparos dalárda. 6. Photographiák. Humoros felolvasás. Felolvassa Temesközy Gerzson az „Abony” szerkesztője. 7. Szózat. Előadja az iparos dalárda. — A helybeli kereskedő ifjak jövő hó 2-án tartják meg, — mindig sikerült — táncmultságukat, ezt is — mint az előbbieket, — jótékony célra. Őszintén óhajtuk részükre a megérdemelt erkölcsi és anyagi sikert. — A függetlenségi 48-as kör” szintén ma rendez saját helyiségében saját céljai javára, táncszórakozást. Belépti-díj: Személyenként 1 kor. Családjegy 3 személyre 2 korona. Kezdeté este 7 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Az abonyi iparos ifjuság önképző egyesülete pedig e hó 26-án tart az ipartestület összes termeiben, zártkörű álarakozást. Belépti-díj: személyenként 1 korona. Kezdeté este fél 8 órakor. Jegyek előre válthatók: Hoji Nándor ur ezukrázdájában, Szerdahelyi János ur könyvnyomdájában, Batta István ur fűszerkereskedésében és este a pénztárnál. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak.

— **Az érdekeltek figyelmébe.** Mult számunkban felhívást intéztünk azokhoz, kik ígéretet tettek ft. Lévy Mihály esperes-plebánusunk installatiója alkalmával adott díszében arra, hogy annak a szép napnak év fordulóján rendezendő közében részt vesznek, — hogy az ebéd megváltása ezimén pénzbeli adományokkal járuljanak, esperes-plebánusunk által szegényei között, az év forduló napján, e hó 20-án, kiosztandó összeghez. Bizonyos — ide vágó körülmények folytán — e terminust e hó végéig elhalasztjuk s kérjük az illetők szíves érdeklődését a nemes csel iránt. A küldendő összegeket a szerkesztő fogadja el, melyek nyilvánosan nyugtáztatnak.

— **Figyelmeztetés.** A teher vallomási iverk a főjegyzői irodába e hó 31-éig multhatatlanul beadandók, mert azután figyelembe nem vétetnek. Érdekeben van a lakosságnak erre különös gondot fordítani, hogy az általános jövedelmi pótdoból

a teher arányában leengedésben részesülhessenek. Nem kell vele törődni, ha egyesek nem is tudják kiállítani, csak kérjenek ívet és írják alá s adják be 31-ike előtt, később a főjegyzői hivatal majd kiigazítgatja s esetleg ki is tölti. Az adózatot az előjáróságnak többszörösen erre figyelmeztetni nem szabad, azért tesszük mi, kellő tájékozással.

— **Halálozás.** Monszpart Zsigmond; a Br. Oreczy uradalom nyugalmazott kasznárja 77 éves korában meghalt Ujszászon, 43 évig szolgált az Oreczy családot.

— **Női kézimunka-kiállítás Szolnokon.** Szolnok és vidékének előkelő hölgyközönsége rendkívül sikerült kézimunka-kiállítást rendezett Lippich Gusztávné, Jász-Nagykun-Szolnok vármegye főispánja nejének védnöksége alatt a katolikus egyház zászlója javára. Az ünnepélyes megnyitáson jelen voltak a város és környék notabilitásai.

— **A legnagyobb gyémánt.** Durbonban (Fokföldön) eddig páratlan nagyságu gyémántot találtak. Súlya 275 gramm, színe kissé sárgás, de értékét mégis óriási összegre circa 3 millió koronára becsülik. Hogy ez mily nagy összeg, kitűnik abból, hogy ezen árért 5 millió doboz valódi Réthy-féle pemetefü-czukorkát lehet venni.

AZ „ABONY” REGÉNYTÁRA.

A N Ő.

Regény.

Irla: Boross Lajos.

(Folytatás.)

A pestiek megérkeznek.

— Adjon az Isten jó estét kigyelmeztéknek — köszöntötte az öregeket s azután ő meg a másik kapufelének vetette a hátát.

— A pestiek nem jöttek még meg?

Mártha asszony szeretettel támaszkodott a „legkisebb fia” vállára.

— Azt hittük, eléjük mentél a vasutra.

— Az öreg atyus azt mondta, nem hiszi, hogy jönnek.

Mártha asszony szemrehányó tekintetét vetett az örege.

— No lássa, kigyelmed beszélte le a Karcst, hogy kimenjen eléjük.

— No azt nem mondtam szülükém, csattant fel Karcsi — különben is lusta voltam kimenni. Én vagyok a hibás.

— Soh'se mentegess engem — szolt közbe az öreg — a pestiek nagy urak, még a vasuttól is kocsin jönnek idáig, nem akartam, hogy te érted is fizessenek — vetette utánna azzal a sajtáságos büszkeséggel, ami az alföldi parasztnak oly ismert, kizárólagos tulajdonsága.

Mártha asszonynak szomorura vált az arca és bizony közel állt a pityergéshez. Lesütött szemmel simogatta a kötényét. Látszott, hogy valamit akar mondani. Végre bátorítalan lassúsággal szólalt meg:

— Istenem, hát miért haragszik kelmed úgy a Bénékre? Hiszen épen csak olyan gyereke, mint a többi.

— Gyerekemnek gyereke, de olyannak nem olyan. Gögös, fennf hordja az orrát. De különben is — folytatta szelidebb hangon, mikor látta, hogy Mártha asszonynál mindjárt eltörök a mécses — a feleségét nem veszi be a természetem. Soh'se szerettem az olyan asszonyt, amelyik ur a háznál és mindig féltettem az olyan kocsit a feldüléstől, ahol az asszony hajta a lovat. De ha már jönnek, hát itt lesznek, nem bántom őket egy görbe nézéssel sem.

— Jaj, a buza-fejes benne ég a kemencében. Hogy elfelejtkeztem róla, azután azért is, de legfőképen, hogy ennek a szomorú beszélgetésnek véget vessen, besietett.

Horváth uram benne volt a „textus”-ban. A felesége elmenekült a predikáció elől. Már pedig azt végig kell valakinek hallgatni!

No de ott volt a Karesi. Szerencsére ő olyan legény volt, aki mindjárt feltalálta magát az efajta helyzetekben és egyenesen neki vágott a tűznek. Ismerte az öreg atyusnak azt a szokását, hogy akárcinek is, de mindenkor elmondja a véleményét a büszke, a gögös pestiekről és előre látta, hogy az a vélemény úgy fog végződni.

— De ki is tekerem a nyakadat, ha pesti ember leszel, vagy — fiskális!

Már pedig Karesi barátunknak megszokott gyerek-álmái közé tartozott, hogy ő pesti fiskális legyen.

Ezen körülményekre bizton számítva, Károly jónak látta felfegyverkezni egy cigarettával. Rágyújtott és azután farkas-szemét nézett az öreggel.

Horváth uram is rágyújtott a pipa-ra s lassu hangon így szólt:

— Hát a lány is eljön, az — Elvira.

Károly bámult. A hír ugyan nem volt újság előtte, de nem tudta elgondolni, hogy az öreg atyus mit akar. Miért tartja azt a körülményt fontosabbnak, mint a pestiek dörgedelmes megszaporulását.

Horváth uram — anélkül, hogy levette volna a szemét róla, tovább beszélt lassu, komoly hangon:

— Te már ismered azt a lányt, ugy-e?

Károlynak kezdett a vér az arcába tódulni. Odalett a vitézsége és lesütött szemmel hagyta rá.

— Igen. Tíz éves voltam, mikor itt jártak utoljára, az apja, meg Elvira. Hét éves volt akkor.

Az öreg babrált a pipájával, mintha az érdekelné legjobban ebben a pillanatban.

— Hát azóta nem hallottál róla?

— Károlynak, mintha guta ütötte volna a nyelvét, olyan dadogva felelte:

— Ne-ne-nem

Az arca láng-vörös volt. Hazudott. Érezte, hogy az öreg, ha nem tudja is, most bizonyára leolvassa az arcáról, hogy nem mondott igazat.

Horváth uram szelid hangon dörmögte:

— Hazudtál, édes fiam. Bizony hallottál róla. Leveztek egymással. Öreg anyád akarta így. Tudom én azt. De most már vége legyen. Eddig türtem mert gyerekség volt, ezentul nem akarom, mert bolondság lenne. Te az én fiam vagy és én tégedet szeretlek.

Azután, mikor látta, hogy az ő kedves fia nem tud hová lenni nagy szégyenletében, az intelem enyhe befejezésül hatalmas baraczkot nyomott a fejére. Csakugy lódult a diák feje belé. Az igaz, hogy egy ilyen baraczk nem igen emeli egy fiatal ember tekintélyét, de sokat ért, mert Horváth uram csak annak ad baraczkot, akit szeret. Akit pedig ő szeret, azt nagyon szeretik.

Az öreg ott hagyta az unokáját. Bement.

Károly még jó darabig állt ott egy helyben, mint valami köszobor, csak az arca változó színe mutatta, hogy él; hol elvörösödött, hol meg hirtelen elhalványult a szerint, amint a szíve erősen, — vagy pedig megállással fenyegető lassúsággal vert.

Az öreg szavai oly erősen csengtek fülében, hogy semmi más iránt nem volt érzéke ebben a pillanatban. „Eddig türtem, mert gyerekség volt, de ezután nem akarom, mert bolondság lenne.”

Mit türt és mi lenne ezután bolondság? . . .

Hát gyerekség az, ha valaki — a nagymamája kívánságára — levelezik egy gyerekleánnyal, az unoka testvérével, hát bolondság lenne az, ha ezután is megtenné?

Már pedig ez így van. E felől egy pillanatig sem volt kétségben. Az öreg atyus okos ember és őt szereti.

De miért nemszereti amazt?

Mit véthetett az öreg atyusnak az a sápadt vézna kis teremtés. (Károly még mindig úgy kép-

zelte, amint ezelőtt kilencz évvel ismerte, sápadtnak, véznának, kis nyafogó teremtésnek, akit még a gágogó ludaktól is neki kellett megmenteni tiz esztendő s férfitü erejével és vitézségével.)

Azóta nem látta, csak levélben érintkeztek. És az is hogyan történt?

Ő leírta, amit a nagymama tollba-mondott és Elvira irt a nagymamának es egy sorban — mindig a legutolsóban — tiszteltette a Karesit is. (Folyt. köv.)

**Legalkalmassabb
ÜDVÖZLŐ KÁRTYÁK, NÉVJEGYEK**
a legolesobb árak mellett szereshetők be

Szerdahelyi János könyvnyomdájában.

Árverési hirdetmény.

A néhai Palásti Pálné Halápi Terézia hagyatékához tartozó abonyi ház, kiscsöld (a löherésben), négy fertály tanyaföld és legelő-járandóság folyó évi **február 17-dikén** délelőtt 9 órakor **Czepléden a kir. járásbiróság telekkönyvi helyiségében bírói árverésen** eladatik. Bamatpénz kell a házra 198 korona, — a kiscsöldre 73 korona, a négyfertály földre 1200 korona, az öt holdnyi legelőjárandóságra 160 korona. — Mindegyik birtok külön kerül árverés alá.

A kiscsöldet és legelőjárandóságot a vevő az árverés után 15 napra birtokába veheti, — a ház vevője azonban csak ápril. 25-én — a tanyaföld vevője pedig 1902. október 1-jén lép birtokba, de ez utóbbit ápril 24-kén 470 korona félévi haszonbér illeti meg.

Czepléd, 1902. január 16.

Tálasz Árpád ügyvéd
a váci püspök ur ő méltóságának perbeli megbízottja.

SCHOTTOLA ERNŐ BUDAPEST

a ruggyanta- (gummi) gyártás magyarországi megalapítója.
Műszaki központi üzlet VI. Andrassy-ut 2. Fonciére palota.

Legjobb minőségben, gyári áron szállit:

összes mérleggyártmányok (külön kiadásu árjegyzék ingyen és bérmentve) a gőzeséplőgépekhez szükséges összes anyagokat és eszközöket, csapágyfém, kenőszelenczék, olajhoz és sűrű tolvottezsirhoz, géphajtosziják, vízmentes mozdony és eséplőgép ponyvák kazal, repeze- és kocsitakarók, asbest- és gummianyagok, szelepek, vízmutatók, fesz mérők, dobsinek, kenőanyagok, zsiradék, gabonazsákok „Elsősegély“-kötszerszekerények, mely kötszerszekerények a ministeri rendeletnek megfelelően minden ipartelepen, gyárüzemnél, malomban stb beszerzendők.

Árjegyzék és ismertetések ingyen és bérmentve.

Új! Aranyozó, melyvel mindenki azonnal mehat az aranyozás: arany és kékter 1. sz. szobrot. virág szobrot, templomszobrot stb. — Egy üveg ecettel 80 ar. 1. literes üveg ir. 1.50, 2. literes nagy üveg 3 ir. — Sport-cikkék, gyermek játékszerek, háztartási- és ebédasztal kellekek utazás- és betegápoláshoz való tárgyak felül nagy képes árjegyzéket bérmentve küld.

KERTÉSZ TÓDOR Budapest, IV., Kristóf tér.

PUTOROK a leggyorsabb és legbiztosabb kivételül a legújabb osztrák kávé- és kárpészert, mint részletfizetésre

Ehrentreu és Fuchs Testvérek-nél
Budapest, VI., Teréz-körút 8. (Andrassy út közeleiben.)
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

NÖTHLING VILMOS magkereskedőnél
Budapest, Calvin-tér 9.

kaphatók a legjobb gazdasági, konyhakereti, vetemény- és virágmagvak.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Kerjük csak **Neustein Fülöp** özvegy hashajtó-piruláit, melyek évek óta kitűnőek bizonyultak és előkelő orvosok által könnyű hashajtó- és feloldó-szerül ajánlatnak. — Egy doboz 15 pirula 30 fillér.

Minden gyógyszerárban kapható.
Neustein-féle gyógyszerár, Bécs, I., Plankengasse 6.

Dupla villanydelejes kereszt vagy csillag, R. B. 86967. sz. **Gyógyit** mellett: **köszvény, reuma, asthma** (nehéz lélegzés), **álmatlanság, fülzúgás, nehéz halás, epilepsia, idegesség, étvágytalanság, sápkór, fogfájás, migren, tehetetlenség, influenza, valamint minden idegbetegségnek.** Azon be eg, aki 86967. sz. K. szünetem által egje jebb 45 nap alatt meg nem gy gyul, azonnal visszatartja a pénzt. Anol már semmi nem hasznolt, ott kerem az én közöl ketet megkérve, meg vagy k gőzödvé keszülékem biztos hatásáról.

A kis készülék 4 kor. A nagy készülék 6 kor.

könnyen beveszhető, idült betegeknek a kávéalkalmazandó, mazanó

A központi elaru-ítvány széküd utánvetel vagy előleges fizetéssel a bel- és külföldi rezere

MÜLLER ALBERT BUDAPEST, Vadász ut. za 42/H 0
Kálmán-utca 50. sz.

DEHMAL KÁROLY
Zongora-gyáros
kizárólag kütünö külföldi gyártmányok raktára és kölcsönző-intezet

Budapest, IV., Károly-körút 20.

Magyar festék-, kence- és lakkgyár

KRAYER E. és Társaság
— József főherceg udvari szállitója,
a magyar államvasutak és más nagy vállalatok részleges tulajdonosa

BUDAPEST, V., VÁCZI-ÚT 6. SZÁM.